

Oddíl E – učební osnovy
I.1.A

ČESKÝ JAZYK A KOMUNIKACE

I.1.A – Český jazyk a komunikace

Charakteristika předmětu: ČESKÝ JAZYK A KOMUNIKACE v nižším stupni osmiletého studia

Obsah předmětu

Předmět český jazyk a komunikace vychází ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace RVP.

V českém jazyce a komunikaci studenti získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování českého jazyka a k poznávání a rozlišování všech jeho forem. Jazyková výchova vede studenty k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvíjení potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy a jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Čeština se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem dorozumění a získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V komunikační a slohové výchově se studenti učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení (mluvená i psaná), číst s porozuměním, kultivovaně psát a mluvit a rozhodovat se na základě přečteného i vnímaného textu. Studenti se učí výstižně formulovat a sdělovat své myšlenky, prožitky a pocity, rozumět různým typům textů, jež se vztahují k nejrozličnějším situacím ve škole i mimo ni, analyzovat je a kriticky posuzovat jejich obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat a hodnotit také formální stránku textů a jejich výstavbu.

V českém jazyce a komunikaci je ve všech ročnících průběžně realizováno průřezové téma Mediální výchova, v průběhu celého studia mají všichni studenti možnost přispívat do školního časopisu Luštěniny. V předmětu český jazyk a komunikace jsou využívány znalosti učiva z oblastí Člověk a společnost, Informační a komunikační technologie a Člověk a svět práce.

Časové vymezení předmětu

	vyučovací hodina	cvičení
prima	2	X
sekunda	2	X
tercie	2	X
kvarta	2	X

Organizace výuky

Hodiny českého jazyka a komunikace většinou probíhají v kmenových učebnách. Pokud je to možné, jsou třídy na výuku jazyka děleny, potom se k práci v českém jazyce a komunikaci využívá kromě kmenové třídy i učebna informatiky, zejména při práci s českým národním korpusem.

I.1.A – Český jazyk a komunikace

Jsou využívány nejrůznější jazykové texty a učebnice, v průběhu celého studia jsou studenti vedeni k práci s jazykovými a encyklopedickými příručkami. V rámci výuky jednotlivé ročníky společně pravidelně navštěvují Krajskou vědeckou knihovnu v Liberci.

Výchovné a vzdělávací strategie

Schopnost dorozumět se s ostatními lidmi a porozumět informaci patří k základním výchovným a vzdělávacím strategiím v předmětu český jazyk a komunikace.

Kompetence k učení

- při interpretaci textů vedeme studenty ke kritickému přístupu k různým zdrojům informací
- poznáváme jazykové normy a tím přecházíme k osvojení norem obecně i v komunikační rovině
- realizací skupinových referátů učíme studenty organizaci vlastní práce, skupinové práce atd.
- vedeme studenty k evaluaci a autoevaluaci
- prostředkem k vyhledávání a třídění informací jsou referáty a besedy o četbě
- na akci BIPO zadáváme tvořivé úkoly
- při dramatizaci textů vedeme studenty k hledání vhodných metod a forem učení
- zadáváme studentům individuální projekty

Kompetence k řešení problémů

- zadání slohových úloh formulujeme tak, aby studenty podněcovalo k přemýšlení, rozvíjelo jejich kreativitu
- uskutečňujeme řízené interpretace textů
- při aplikaci učiva ze syntaxe vedeme studenty k logickému řešení zadání
- individuální schopnosti a dovednosti rozvíjíme při slohu a plnění úkolů „v terénu“
- při procvičování učiva vedeme studenty k zodpovědnosti za vlastní i společnou práci
- týmová práce při tvoření společných textů (např. reportáží) vede k řešení problémových situací
- zadáváme individuální projekty

Kompetence komunikativní

- referáty a řízenou interpretací textů vedeme studenty k rozvoji komunikativních dovedností
- studenty učíme funkčnímu využívání nonverbální komunikace
- některé domácí úkoly jsou řešeny s využitím návštěvy knihovny či s použitím internetu
- výuka publicistiky probíhá v kontaktu s veřejností (praktické úkoly)
- výuku často vedeme formou dialogu a diskuze
- klademe důraz na jazykovou kulturu žáků; přispívají k tomu i školní akce např., projekty, Pegylie, práce ve školním divadelním souboru Stopa
- doporučujeme studentům přispívat do školního časopisu Luštěniny

I.1.A – Český jazyk a komunikace

- studenty vedeme k exaktnosti ve vyjadřování, k volbě stylově vhodných a funkčních jazykových prostředků vzhledem k cíli projevu

Kompetence sociální a personální

- dramatizujeme zvolené texty; tím vedeme studenty k vytváření pravidel při práci; nová látka (nejen její procvičení) je prezentována formou skupinové práce
- na kurzech i na Akci BIPO studenty vedeme k vytváření dobrých mezilidských vztahů a k rozvoji komunikace
- zúčastňujeme se besed s významnými osobnostmi kulturního a společenského života
- studenty vedeme k autoevaluaci
- v projektech, seminárních a ročníkových pracích a při volbě volitelných předmětů podporujeme zájmovou orientaci žáků
- výuku realizujeme týmovou prací (např. kolektivní referáty)

Kompetence občanské

- při besedách s hosty a při diskusích v hodinách učíme studenty respektovat názor druhého
- při návštěvách divadla respektujeme společenské normy
- při práci s texty podporujeme zodpovědnost žáků za sebe i své okolí
- podporujeme studenty v samostudiu
- etické, kulturní a duchovní hodnoty spoluvytváříme při společných návštěvách divadla, přispíváním do školního časopisu Luštěniny, prací ve školním divadelním souboru Stopa
- rozvíjíme u studentů jazykovou toleranci stratifikací češtiny funkční a regionální
- odhalujeme principy správné argumentace, ale i demagogie a manipulace při komunikaci

Kompetence pracovní

- při skupinové práci tvoříme vlastní pravidla, která studenti respektují; zároveň jde o plnění zvolených nebo zadaných termínů
 - slovní zásobu v českém jazyce a komunikaci orientujeme i na budoucí praxi žáků
-

I.1.A – Český jazyk a komunikace

Rozpracování vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu

P R I M A		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Jazyková výchova • zvuková stránka jazyka: • pravopis lexikální a morfologický • morfemický rozbor slova -slovotvorba: způsoby tvoření slov, slova příbuzná • morfologie: ohebné slovní druhy • syntax: věta jednoduchá, základní větné členy	○ <i>student standardně vyslovuje česká slova, využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě jazykových projevů, rozlišuje spisovné a nespisovné koncovky</i> ○ <i>pracuje s PČP a SSČ</i> ○ <i>zvládá pravopis ve větě jednoduché</i> ○ <i>rozlišuje způsoby obohacování slovní zásoby</i> ○ <i>rozpozná slovní druhy</i> ○ <i>zvládá strukturu jednoduché věty</i>	Realizováno PT Mediální výchova PČP = Pravidla českého pravopisu SSČ = Slovník spisovné češtiny
Komunikační a slohová výchova • administrativní styl (pozdávka) • tvořivé psaní (vypravování) • odborný styl (popis) • mluvní cvičení, nácvik diskuze, výpisky	○ <i>student rozlišuje subjektivní a objektivní záměr partnera v psaném projevu</i> ○ <i>vhodně používá prostředky spisovné a obecné češtiny v konkrétní komunikační situaci</i> ○ <i>rozlišuje subjektivní a objektivní záměr partnera v hovoru</i> ○ <i>aplikuje poznatky o jazyce a stylu</i> ○ <i>správně užívá verbálních a nonverbálních prostředků</i> ○ <i>naslouchá, nepřerušuje</i> ○ <i>pracuje s informačními zdroji</i>	Možnost přispívat do školního časopisu Luštěniny Realizováno PT Mediální výchova

S E K U N D A		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Jazyková výchova • zvuková str. jazyka: spisovný/ nespisovný projev • pravopis lexikální, morfologický a syntaktický • morfologie: neohebné a neohebné slovní druhy • lexikologie: význam slova a druhy pojmenování • syntax: věta jednočlenná a dvojčlenná, rozbor věty jednočlenné, věta složená	○ <i>student rozlišuje spisovný jazyk a obecnou češtinu; využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě jazykových projevů</i> ○ <i>samostatně pracuje s PČP a SSČ; v písemném projevu zvládá lexikální, morfologický a syntaktický pravopis</i> ○ <i>poučeně užívá spisovné tvary</i> ○ <i>zvládá zásady tvoření českých slov</i> ○ <i>rozlišuje větu jednočlennou a dvojčlennou, větné ekvivalenty</i>	Realizováno PT Mediální výchova
Komunikační a slohová výchova • administrativní styl (dopis, žádost, strukturovaný životopis) • tvořivé psaní (vypravování, líčení) • odborný styl (charakteristika, výtah) • mluvní cvičení; nácvik diskuse	○ <i>student rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru</i> ○ <i>uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel; rozezná fakta od názorů</i> ○ <i>tvořivě píše na základě svých dispozic a zájmů</i> ○ <i>dokáže se kultivovaně dorozumívat; vhodně užívá jazykové prostředky</i>	Realizováno PT Mediální výchova Možnost přispívat do školního časopisu Luštěniny

I.1.A – Český jazyk a komunikace

T E R C I E		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Jazyková výchova - zvuková stránka jazyka: spisovný / nespisovný projev - pravopis lexikální, morfologický a syntaktický - morfologie: deklinace obecných přejatých a cizích jmen; slovesa, neohebné slovní druhy - syntax: větný rozbor, přístavek, druhy přívlastků, souvětí souřadné - obecné výklady o jazyce	- student rozlišuje komunikačně vhodné a nevhodné jevy ve zvukové stránce jazyka - samostatně používá jazykové příručky - správně užívá tvary cizích slov; spisovné tvary užívá adekvátně komunikační situaci - orientuje se ve větných členech, ve druzích vět vedlejších	Realizováno PT Mediální výchova
Komunikační a slohová výchova - tvořivé psaní (líčení) - odborný styl (charakteristika, úvaha, výpisky, výtah) - mluvní cvičení; řízení diskuze	- student dále rozvíjí vlastní tvořivé psaní - využívá základy studijního čtení, rozliší spisovné a nespisovné lexikální prostředky - rozvíjí své kultivované dorozumívání - rozezná fakta od názorů; učí se řídit diskusi	Realizováno PT Mediální výchova Možnost přispívat do školního časopisu Luštěniny

K V A R T A		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Jazyková výchova - zvuková stránka jazyka: spisovný / nespisovný projev - nauka o slově - vývoj českého pravopisu - morfologie: ohebné slovní druhy, přechodníky - syntax: větné členy, souvětí podřadné, souvětí souřadné, nepravé věty vedlejší, slovosled, nepravdelnosti větné stavby	- student rozlišuje spisovnou / nespisovnou stránku jazyka podle komunikační situace; zdůvodní užití spisovných a nespisovných jazykových prostředků - rozpozná v textu přechodníky, dokáže je vytvořit / použít - správně používá zásady větné stavby při vytváření všech typů sdělení, dokáže odstranit chybné jazykové i logické vazby	Realizováno PT Mediální výchova
Komunikační a slohová výchova - administrativní styl - publicistický styl (interview, fejeton) - funkční styly - mluvní cvičení; řízení diskuze	- student vytvoří strukturovaný i souvislý životopis - rozpozná manipulaci v masmédiích - rozlišuje základní funkční styly a jejich útvary - rozvíjí vlastní tvořivé psaní	Realizováno PT Mediální výchova Možnost přispívat do školního časopisu Luštěniny

Oddíl E – učební osnovy
I.1.B

ČESKÝ JAZYK

I.1.B - Český jazyk

Charakteristika předmětu: ČESKÝ JAZYK ve vyšším stupni osmiletého gymnázia

Obsah předmětu

Předmět český jazyk vychází ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. V jazykové výchově studenti získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování českého jazyka a k poznávání a rozlišování všech jeho dalších forem. Jazyková výchova vede studenty k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvíjení potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy a jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V komunikační a slohové výchově se studenti učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení (mluvená i psaná), číst s porozuměním, kultivovaně psát a mluvit a rozhodovat se na základě přečteného i vnímaného textu. Studenti se učí výstižně formulovat a sdělovat své myšlenky, prožitky a pocity, rozumět různým typům textů, jež se vztahují k nejrůznějším situacím ve škole i mimo ni, analyzovat je a kriticky posuzovat jejich obsah. Učí se posuzovat a hodnotit také formální stránku textů a jejich výstavbu.

V českém jazyce je ve všech ročnících průběžně realizováno průřezové téma Mediální výchova, v průběhu celého studia mají všichni studenti možnost přispívat do školního časopisu Luštěniny. V předmětu český jazyk jsou využívány znalosti učiva z oblastí Člověk a společnost, Informační a komunikační technologie a Člověk a svět práce.

Časové vymezení předmětu

	vyučovací hodina	cvičení
kvinta	1	X
sexta	1	X
septima	2	X
oktáva	2	X

Organizace výuky

Hodiny českého jazyka a komunikační a slohové výchovy většinou probíhají v kmenových učebnách. Pokud je to možné, jsou třídy na výuku jazyka děleny, většinou pracují celé třídní kolektivy pohromadě. Při dělení tříd se k práci v českém jazyce využívá kromě kmenové třídy i učebna informatiky.

K výuce jazykové výchovy a komunikační a slohové výchovy jsou využívány předepsané učebnice. V průběhu celého studia jsou studenti vedeni k práci s Pravidly českého pravopisu, Slovníkem spisovné češtiny pro školu a veřejnost i s

I.1.B - Český jazyk

dalšími jazykovými a encyklopedickými příručkami. Využívají českého národního korpusu (ČNK) v elektronické podobě.

Studenti v rámci výuky společně pravidelně navštěvují Krajskou vědeckou knihovnu v Liberci.

Výchovné a vzdělávací strategie

Schopnost dorozumět se s ostatními lidmi a porozumět informaci je určujícím cílem, ke kterému se směřuje získáváním jednotlivých kompetencí:

Kompetence k učení

- při interpretaci textů vedeme studenty ke kritickému přístupu k různým zdrojům informací
- realizací skupinových referátů učíme studenty organizaci vlastní i skupinové práce
- vedeme studenty k evaluaci a autoevaluaci
- zadáváme studentům individuální projekty

Kompetence k řešení problémů

- zadání slohových úloh formulujeme tak, aby studenty podněcovalo k přemýšlení, rozvíjelo jejich kreativitu
- při aplikaci učiva ze syntaxe vedeme studenty k logickému řešení zadání
- individuální schopnosti a dovednosti rozvíjíme při slohu a plnění úkolů v terénu
- při procvičování učiva vedeme studenty k zodpovědnosti za vlastní i společnou práci
- týmovou práci při tvoření společných textů (např. reportáží) vedeme studenty k řešení problémových situací
- zadáváme individuální projekty

Kompetence komunikativní

- přípravou a zpracováním referátů a řízenou interpretací textů vedeme studenty k rozvoji komunikativních dovedností
- studenty učíme funkčnímu využívání nonverbální komunikace
- společně navštěvujeme městskou knihovnu; některé domácí úkoly učíme studenty řešit s použitím internetu
- publicistiku vyučujeme i v kontaktu s veřejností
- při mluvních cvičeních studenty vedeme k provádění základních myšlenkových operací
- výuku často vedeme formou dialogu a diskuse
- klademe důraz na jazykovou kulturu žáků
- studenty zapojujeme do práce ve školním divadelním souboru „Stopa“
- umožňujeme studentům přispívat do školního časopisu „Luštěniny“

Kompetence sociální a personální

- dramatizujeme zvolené texty; tím vedeme studenty k vytváření pravidel při práci; novou látku (nejen její procvičení) učíme studenty prezentovat formou skupinové práce

I.1.B - Český jazyk

- zúčastňujeme se besed s významnými osobnostmi kulturního a společenského života
- studenty vedeme k autoevaluaci

Kompetence občanské

- při besedách s hosty a diskusích v hodinách učíme studenty respektovat názor druhého
- podporujeme studenty v samostudiu, učíme je vytvářet etické, kulturní a duchovní hodnoty při společných návštěvách divadla, přispíváním do „Luštěnin“, prací ve „Stopě“, na estetickém kurzu, na kurzu v Praze

Kompetence k podnikavosti

- slovní zásobu v ČJ orientujeme na budoucí praxi studentů
 - učíme studenty uplatňování vlastní iniciativy a tvořivosti
 - studenty vedeme ke kritickému hodnocení dosažených cílů
 - učíme studenty korigovat činnost s ohledem na stanovený cíl
 - studenty motivujeme k dosahování úspěchu
-

I.1.B - Český jazyk

Rozpracování vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu

K V I N T A		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Jazyková výchova - základní pojmy jazykovědy - národní jazyk - čeština a příbuzné jazyky - nauka o písemné stránce českého jazyka - pravopis - nauka o zvukové stránce českého jazyka – spisovný a nespisovný projev - syntax – jazykový rozbor (věty vedlejší, poměry mezi větami hlavními, slovosled, nepravidelnosti větné stavby)	- student rozlišuje jednotlivé pojmy jazykovědy - chápe smysl dobré znalosti rodného jazyka - umí dát současný stav českého jazyka do kontextu s jeho historickým vývojem - student rozlišuje spisovnou a nespisovnou stránku jazyka podle komunikační situace; zdůvodní užití spisovných a nespisovných jazykových prostředků - rozpozná nepravidelnosti ve větné stavbě, dokáže odstranit chybné vazby - samostatně používá SSČ a PČP - dokáže pracovat s dalšími jazykovými příručkami	Realizováno PT mediální výchova
Komunikační a slohová výchova - útvary publicistického stylu (reportáž, interview, fejeton) - administrativní styl (žádost, životopis) - literární životopis - dopis jako literární útvar - funkční styly - mluvené a psané útvary prostě sdělovacího stylu - mluvní cvičení - řízení diskuse	- rozlišuje spisovný a nespisovný projev - rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení; aplikuje poznatky o jazyce a stylu - správně užívá verbální a nonverbální prostředky - naslouchá, nepřerušuje - pracuje s informačními zdroji - rozlišuje funkční styly	Realizováno PT mediální výchova Možnost přispívat do školního časopisu Luštěnin

S E X T A		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Jazyková výchova - funkční morfologie (podstatná jména, přídavná jména, zájmena, slovesa) - nauka o slovní zásobě - nauka o stavbě slov	- student rozlišuje jednotlivé slovní druhy, rozpozná nepravidelnosti ve skloňování a časování - správně užívá tvary cizích slov; spisovné tvary užívá adekvátně komunikační situaci - zvládá zásady tvoření českých slov - samostatně používá SSČ a PČP - dokáže pracovat s dalšími jazykovými příručkami	Realizováno PT mediální výchova
Komunikační a slohová výchova - vybrané útvary publicistického stylu (cestopisný fejeton, recenze, kritika) - reklamní texty - mluvní cvičení - řízení diskuse	- student rozvíjí vlastní tvořivé psaní - pracuje s informačními zdroji - rozpozná manipulaci v masmédiích - rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení; aplikuje poznatky o jazyce a stylu - správně užívá verbální a	Realizováno PT mediální výchova Možnost přispívat do školního časopisu Luštěnin

I.1.B - Český jazyk

	<i>nonverbální prostředky</i> o <i>naslouchá, nepřerušuje</i>	
--	--	--

S E P T I M A		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Jazyková výchova • syntax – prohlubování poznatků o větě jednočlenné a dvojčlenné • složitější souvětí podřadné a souřadné • interpunkce • valenční teorie • řeč přímá, nepřímá, polopřímá, nevlastní přímá • jazykovědné disciplíny • norma a kodifikace českého jazyka	- o <i>student samostatně pracuje s PČP a SSČ; v písemném projevu zvládá lexikální, morfologický a syntaktický pravopis</i> - o <i>rozpozná nepravdivosti ve větné stavbě, dokáže odstranit chybné vazby</i> - o <i>rozlišuje jednotlivé jazykovědné disciplíny a pojmy jazykovědy</i> - o <i>ví, jaký rozdíl je mezi normou a kodifikační jazyka</i> - o <i>seznamuje se se společnými znaky a s rozdíly mezi českým a slovenským jazykem</i>	Realizováno PT mediální výchova. Kurs vysokohorské turistiky na Slovensku
Komunikační a slohová výchova • esej • opakování útvarů publicistického stylu (úvaha, recenze) • polemika, diskuse • odborný styl – výklad • mluvní cvičení	- o <i>student pozná a tvoří esej, úvahu, recenzi; ví, jak se od sebe vzájemně liší</i> - o <i>dokáže uvést příklady tvůrců eseje ze světové i české literatury</i> - o <i>správně užívá verbální a nonverbální prostředky</i> - o <i>naslouchá, nepřerušuje</i> - o <i>umí řídit diskusi</i> - o <i>tvoří výklad na odborné téma</i>	Realizováno PT mediální výchova Možnost přispívat do školního časopisu Luštěniny

O K T Á V A		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Jazyková výchova • předmaturitní systematizace učiva	- o <i>student zná vývoj českého jazyka a jeho postavení mezi slovanskými jazyky</i> - o <i>rozlišuje jednotlivé disciplíny a pojmy jazykovědy</i> - o <i>rozpozná spisovnou a nespisovnou stránku jazyka podle komunikační situace; zdůvodní užití spisovných a nespisovných jazykových prostředků</i> - o <i>rozlišuje způsoby obohacování slovní zásoby</i> - o <i>poznává slovní druhy</i> - o <i>orientuje se ve větných členech, ve druzích vět vedlejších, v poměrech mezi větami hlavními</i> - o <i>rozpozná nepravdivosti ve větné stavbě, dokáže odstranit chybné vazby</i> - o <i>samostatně pracuje s PČP, SSČ a dalšími jazykovými příručkami; v písemném projevu zvládá lexikální, morfologický a</i>	Realizováno PT mediální výchova

I.1.B - Český jazyk

	<i>syntaktický pravopis</i> ○ rozlišuje spisovnou a nespisovnou stránku jazyka podle komunikační situace; zdůvodní užití spisovných a nespisovných jazykových prostředků	
Komunikační a slohová výchova • opakování jednotlivých slohových útvarů	○ rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení; aplikuje poznatky o jazyce a stylu ○ správně užívá verbální a nonverbální prostředky ○ rozlišuje spisovný a nespisovný projev ○ ví, jaké slohové postupy a útvary má užít v jednotlivých komunikačních oblastech a situacích ○ pracuje s informačními zdroji ○ rozvíjí vlastní tvořivé psaní ○ rozezná fakta od názorů; umí řídit diskusi	Realizováno PT mediální výchova. Možnost přispívat do školního časopisu Luštěniny.

Oddíl E – učební osnovy
I.2.A

LITERATURA

I.2.A – Literatura

Charakteristika předmětu: LITERATURA v nižším stupni osmiletého studia

Obsah předmětu

Vzdělávací obsah předmětu literatura vychází ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace a vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura Rámcového vzdělávacího plánu pro základní vzdělání. Úzce souvisí s předmětem český jazyk a komunikace. Některé složky předmětů se prolínají, neboť se literární texty stávají výchozím materiálem pro slohovou výchovu a naopak je věnována pozornost jazykové stránce literárních textů.

V literatuře pracují studenti s literárními texty. Stěžejními výukovými prostředky jsou dílny čtení a čtenářské lekce. Studenti si v nich budují čtenářské chování, rozvíjejí čtenářskou odezvu a porozumění textu. Učí se vybrané texty reprodukovat, popsat jejich strukturu a jazyk děl, rozlišit základní literární žánry, charakterizovat základní literární směry. Vytvářejí vlastní texty a zúčastňují se dramatických pořadů.

Při výuce se využívá některých znalostí z učiva předmětů hudební výchova, výtvarná výchova, kořeny evropské kultury, dějepis a dramatická výchova.

V předmětu jsou realizována průřezová témata Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova a částečně Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Mediální výchova.

Časové vymezení předmětu

	vyučovací hodina	cvičení
prima	2	X
sekunda	2	X
tercie	2	X
kvarta	2	X

Organizace výuky

Výuka probíhá většinou v kmenových učebnách, výjimečně v terénu (např. v knihovně). Součástí předmětu je i návštěva komponovaných pořadů nebo divadelních představení.

Výchovné a vzdělávací strategie

Četba a návštěva divadelních nebo filmových představení se stává prostředkem k formulování názorů studentů na umělecké dílo i na okolní svět. Četba spoluvytváří osobnost studentů a pomáhá jim lépe chápat mezilidské vztahy.

Kompetence k učení

- umožňujeme studentům autokorekci jejich chyb

I.2.A – Literatura

- motivujeme studenty pro další učení
- vedeme je k tomu, aby kriticky přistupovali k různým zdrojům informací

Kompetence k řešení problémů

- zařazujeme úkoly, jež posilují schopnost využívat vlastních zkušeností a vlastního úsudku studentů
- rozvíjíme jejich fantazii a kreativitu
- podporujeme studenty v samostatném řešení daného problému
- klademe důraz na analýzu přečtených textů a kritické posouzení jejich obsahu, na jejich porovnávání, zjištění shod a odlišností, třídění podle hledisek, na zobecnění

Kompetence komunikativní

- zařazujeme mluvní cvičení, diskusní kroužky a besedy
- dbáme na jazykovou kulturu projevu a vedeme zároveň studenty k výběru adekvátních jazykových prostředků (podle komunikačního záměru)

Kompetence sociální a personální

- využíváme práce ve skupině k tomu, aby studenti byli schopni stanovit si pravidla, následně je respektovat a aby se naučili organizovat práci vlastní i aktivity celé skupiny
- uplatňujeme individuální přístup k talentovaným studentům, ale i ke studentům s poruchami učení (hlavně při čtení)
- vnášíme přátelskou atmosféru do procesu výuky
- posilujeme sebedůvěru studentů a jejich samostatný rozvoj

Kompetence občanské

- respektujeme věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti studentů
- podporujeme u studentů projevování pozitivních postojů k uměleckým dílům, k ochraně kulturního dědictví a ocenění tradic
- podněcujeme studenty, aby se zapojili do kulturního dění ve škole nebo v obci, případně aby se podíleli na organizaci kulturních akcí

Kompetence pracovní

- podporujeme u studentů smysl pro povinnost vyžadováním domácí přípravy na výuku (např. shromažďování materiálů)
 - kontrolujeme samostatné práce studentů
-

I.2.A – Literatura

Rozpracování vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu

P R I M A		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Tvořivá práce s literárním textem • pohádka, báje (mýtus), pověst, bajka	○ <i>student pracuje s vlastní knihou i se zadanými texty; porovnává je a nachází typické rysy jednotlivých žánrů; při těchto činnostech rozvíjí svou kreativitu</i> ○ <i>seznamuje se se zvyky a tradicemi národů Evropy</i> ○ <i>recituje nebo výrazně čte umělecké texty</i>	Realizována PT Osobnostní a sociální výchova a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Využití znalostí učiva předmětu kořeny evropské kultury
Interpretace vybraných literárních děl, včetně vlastní četby	○ <i>student písemně i ústně formuluje dojmy z četby, hodnotí a charakterizuje jednotlivé prvky literárního díla (postavy, prostředí)</i> ○ <i>student rozvíjí čtenářské strategie a používá je k porozumění vlastních i společných textů (předvídání, shrnování, kladení otázek, vizualizace, objasňování...)</i> ○ <i>student posiluje a kultivuje své čtenářské chování a odezvu, tj. samostatně či s dopomocí si vybírá texty, jež mu přinášejí čtenářský prožitek; rozlišuje znaky, které mu umožní se rozhodnout, zda je text vhodný k účelu jeho čtení</i> ○ <i>student neustále prodlužuje dobu samostatného tichého čtení, hlasité čtení je výrazné a plynulé</i>	
Literární historie a teorie • starověká literatura • ústní lidová slovesnost • titul, námět, téma, postava, prostředí • lyrika a epika • terminologie z poetiky (např. přirovnání)	○ <i>student vymezí základní rysy starověké literatury a porovnává ji se současnou</i> ○ <i>postihne základní rysy lidové slovesnosti; aplikuje je na známých textech</i> ○ <i>osvojuje si základní pojmy literární teorie: rozlišuje lyriku od epiky; pozná přirovnání a dokáže pracovat s vlastními příklady; formuluje náměty(témata) textů a porovnává je; student popíše hlavní postavu a prostředí, hodnotí jednání postav</i>	Využití znalostí učiva předmětu kořeny evropské kultury (dílna Antické mýty)
• Mládež a kultura	○ <i>student formuluje dojmy z uměleckého zážitku z divadelního nebo filmového představení; hodnotí jednání postav, herecké výkony, atmosféru představení</i> ○ <i>při diskusi se vzájemně poznává se spolužáky a učí se kooperaci v kolektivu</i>	Realizováno PT Osobnostní a sociální výchova (kreativita) Výuka se realizuje i mimo budovu školy
• Návštěva knihovny	○ <i>student se orientuje ve školní a městské knihovně; dokáže se najít knihy blízké vlastním zájmům i pro</i>	Výuka se realizuje mimo budovu školy

I.2.A – Literatura

	výuku ○ vyhledává informace v různých typech katalogů tak, aby si dokázal najít knihu k přípravě referátu; pracuje s počítačovým katalogem	
--	---	--

S E K U N D A		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Interpretace literárních děl	○ student pracuje s vlastní knihou; tvoří zápis, v němž charakterizuje postavy a postihuje smysl textu ○ student rozvíjí čtenářské strategie a používá je k porozumění vlastních i společných textů ○ student posiluje a kultivuje své čtenářské chování a odezvu, tj. samostatně či s dopomocí si vybírá texty, jež mu přinášejí čtenářský prožitek; rozšiřuje svá čtenářská teritoria o další žánry ○ student neustále prodlužuje dobu samostatného tichého čtení, hlasité čtení je výrazné a plynulé	Realizováno PT Osobnostní a sociální výchova
Tvořivá práce s literárním textem • žánry: horor, detektivka, fantasy, sci-fi, příběhy s napětím a tajemstvím; • young adults	○ student charakterizuje probírané žánry, nachází obdobné texty ve vlastní četbě, tvoří vlastní autorské texty dle probíraných žánrů ○ rozvíjí svou kreativitu, dochází k sebepoznání ○ dramatizuje vlastní vytvořené nebo zadané texty, a to ve spolupráci se spolužáky; aplikuje znalosti získané z oblasti literární teorie; zdokonaluje se v kultuře mluveného projevu ○ recituje nebo výrazně čte umělecké texty	Využití znalostí z učiva dramatické výchovy
Literární historie a teorie • literární hrdina a jeho charakteristika • kompozice literárního díla • jazyk literárního díla	○ student hodnotí jednání postav ○ jednoduše popisuje jazyk literárního díla ○ uvědomí si stavbu jednoduchých textů (chronologie, retrospekce)	
Mládež a kultura	○ student formuluje dojmy z divadelního nebo filmového představení; zamýšlí se nad příčinami jednání postav, používá vhodné hodnotící výrazy	

T E R C I E		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Interpretace děl různých funkčních stylů	○ student pracuje se společnou i vlastní četbou; v diskusi hodnotí jednání postav, charakterizuje dobu a prostředí ○ hodnotí mezilidské vztahy v přečtených dílech a bere si vzory	Realizována PT Osobnostní a sociální výchova a

I.2.A – Literatura

	<i>pro své jednání</i> ○ <i>reprodukuje texty různých funkčních stylů; nachází jejich shody a rozdíly v porovnání s texty beletristickými;</i>	
Tvořivá práce s literárním textem	○ <i>student tvoří vlastní literární texty</i> ○ <i>recituje nebo výrazně čte umělecké texty</i> ○ <i>rozpozná individuální styl autora nebo společné rysy textů určité doby (např. sonet v renesanci a ve 20. století) porovnává cestopisy středověké a současné, nachází shody a rozdíly v obsahu i formě</i>	
Literární historie a teorie • hlavní vývojová období literárních dějin od počátku do renesance • úvod do versologie: rytmus, rým; volný verš; základní tropy a figury	○ <i>student dokáže na základě práce s textem najít typické rysy literatury určitého období</i> ○ <i>získané informace ověřuje v literárněhistorických pramenech</i> ○ <i>rozpozná jazykové zvláštnosti literárního díla určitého období</i> ○ <i>používá základní pojmy z versologie; rozliší volný a vázaný verš; rozliší tzv. bohatý rým od gramatického a asonance; rozpozná (a vytvoří) jednoduché metaforu a metonymie); vnímá libozvučnost verše</i>	Využití znalostí učiva předmětu dějepis a český jazyk a komunikace
Mládež a kultura	○ <i>student kriticky hodnotí uměleckou úroveň inscenace; porovná adaptované filmové dílo s knižním originálem; rozliší prostředky filmové řeči od výrazových prostředků beletrie</i> ○ <i>přejímá zodpovědnost za své postoje a prezentuje svůj názor</i>	Realizováno PT Výchova demokratického občana (občanská společnost a škola)

K V A R T A		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Interpretace literárních děl	○ <i>student pracuje se společnou mimočítankovou četbou; v diskusi hodnotí jednání postav, charakterizuje dobu a prostředí; nachází paralely mezi postavami jednotlivých literárních období; rozpozná a vymezí literární typ</i> ○ <i>reguluje své jednání a cvičí sebekontrolu</i> ○ <i>charakterizuje individuální styl autora</i>	Realizována PT Osobnostní a sociální výchova a Multikulturní výchova (kulturní diferenciaci)
Tvořivá práce s literárním textem	○ <i>student tvoří vlastní literární texty</i> ○ <i>recituje nebo výrazně čte umělecké texty</i>	
Literární historie a teorie • struktura literárního díla (kompozice; autor, vypravěč a pásmo postav) • hlavní vývojová období literárních dějin od renesance do konce 19. st.	○ <i>student porovnává literární žánry jednotlivých období i jejich funkci</i> ○ <i>orientuje se ve struktuře literárního díla; rozpozná rámcovou konstrukci; pozná rozdíl mezi</i>	Využití znalostí učiva předmětů hudební výchova a výtvarná výchova

I.2.A – Literatura

	<i>vypravěčem a autorem;</i> <i>charakterizuje řeč autorskou a řeč postav</i> ○ <i>charakterizuje výrazové prostředky, typické pro určité literární období</i> ○ <i>orientuje se v základních literárních směrech, vymezí, v čem se shodují s jinými (např. středověk s barokem) a liší od předchozích, přiřadí k nim významné představitele, ať v české či světové literatuře</i> ○ <i>poznává vlastní zakotvení v evropské kultuře (vlivy jednotlivých směrů na naše umění)</i>	
Mládež a kultura	○ <i>student porovnává obsahovou stránku divadelního (nebo filmového) představení s přečtenou knihou</i> ○ <i>po zhlédnutí představení porovnává život u nás a v Evropě a uvědomuje si, v čem se naše mentalita liší od mentality jiných národů</i>	Realizováno PT Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Jsme Evropané)

Oddíl E – učební osnovy
I.2.B

LITERATURA

I.2.B – Literatura

Charakteristika předmětu: LITERATURA ve vyšším stupni osmiletého studia

Obsah předmětu

Vzdělávací obsah předmětu literatura úzce souvisí s předmětem český jazyk vychází ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace RVP G. Některé složky předmětů se prolínají, neboť se literární texty stávají výchozím materiálem pro výuku stylistiky a je věnována pozornost i jejich jazykové stránce. Jde o předmět všeobecně vzdělávací s výraznou funkcí estetickou.

Studenti pracují s texty všech funkčních stylů z české i ze světové literatury. Při interpretacích je analyzována struktura textů, jazyk děl, vymezována specifika literárních žánrů, charakterizovány literární směry, studenti rovněž tvoří vlastní texty.

Obsah učiva tvoří literárněvědné poznatky sloužící k pochopení struktury, významů a funkcí literárního díla, jeho geneze a jeho recepce. Tyto poznatky dále vedou k pochopení podstaty a funkcí literatury, zákonitostí jejího vývoje a principů literárně estetické komunikace. K naplnění tohoto cíle dále slouží činnosti tvořivé a účast na dramatických pořadech.

Při výuce dochází k využití znalostí učiva z předmětů hudební výchova, výtvarná výchova a dějepis.

Vzhledem k charakteru předmětu se ve všech ročnících průběžně realizuje průřezové téma Osobnostní a sociální výchova, je zařazena i Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

Časové vymezení předmětu

	vyučovací hodina	cvičení
kvinta	2	X
sexta	2	X
septima	2	X
oktáva	2	X

Organizace výuky

Výuka probíhá většinou ve třídách, výjimečně v terénu (např. v knihovně). Součástí předmětu je i návštěva komponovaných pořadů nebo divadelních představení a literární exkurze (ta je hodnocena jako jedna ze součástí předmětu, nikoliv samostatně).

Výchovné a vzdělávací strategie

Četba české a světové literatury a návštěva divadelních nebo filmových představení se stává prostředkem k formování názorů studentů na umělecké dílo i na okolní svět. Četba spoluvytváří osobnost studentů a pomáhá jim lépe chápat mezilidské vztahy.

I.2.B – Literatura

Kontinuálně dochází k zdokonalování vyjadřovacích schopností a dovedností studentů.

Kompetence k učení

- vedeme studenty k doplňování si vědomostí, aby je propojovali s již nabytými a dokázali je systematizovat, aby si prohlubovali své dovednosti
- umožňujeme jim kriticky hodnotit vlastní pokrok v učení a přijímat hodnocení druhých
- vedeme je k tomu, aby kriticky přistupovali k různým zdrojům informací

Kompetence k řešení problémů

- zařazujeme úkoly, jež vedou k uplatnění individuálních schopností a k aplikaci vlastních zkušeností studentů
- rozvíjíme jejich fantazii a kreativitu zadáváním úkolů z oblasti jejich zájmů
- napomáháme studentům orientovat se v problému, objasnit jeho podstatu a navrhnout postupné kroky při jeho řešení
- klademe důraz na analýzu přečtených textů a kritické posouzení jejich obsahu, na jejich porovnávání, zjištění shod a odlišností, třídění podle hledisek, na zobecnění

Kompetence komunikativní

- zařazujeme diskuse a besedy, projektovou výuku
- jako součást přípravy vedeme studenty k využívání moderních technologií
- dbáme na jazykovou kulturu projevu a vedeme zároveň studenty k výběru adekvátních jazykových prostředků (podle komunikačního záměru)

Kompetence sociální a personální

- využíváme práce ve skupině k tomu, aby studenti byli schopni stanovit si pravidla, následně je respektovat a aby se naučili organizovat práci vlastní i aktivity celé skupiny
- dbáme na to, aby přijímali zodpovědnost za svou práci i práci ostatních
- uplatňujeme individuální přístup k talentovaným studentům, umožňujeme jim rozvinout jejich individuální schopnosti a dovednosti, aplikovat jejich znalosti
- pozitivním hodnocením vnášíme přátelskou atmosféru do procesu výuky
- pozitivní motivací posilujeme sebedůvěru studentů a jejich samostatný rozvoj

Kompetence občanské

- napomáháme tomu, aby studenti respektovali věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti svých spolužáků
- vedeme je k tolerantnímu, ale zároveň i ke kritickému přístupu vůči názorům druhých
- podporujeme u studentů projevování pozitivních postojů k uměleckým dílům, k ochraně kulturního dědictví a ocenění našich tradic
- podněcujeme studenty, aby se zapojili do kulturního dění ve škole nebo v obci

Kompetence k podnikavosti

- dáváme studentům prostor pro jejich vlastní iniciativu a tvořivost

I.2.B – Literatura

Rozpracování vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu

K V I N T A		
Učivo	Očekávané výstupy (*podle ŠVP)	Poznámky
Základy literární vědy - literatura a její funkce - poetika (motiv, téma; literární typy; typy kompozice; přímá a nepřímá řeč) - text a intertextovost (předmluva, doslov, autorský komentář)	- student uplatňuje prohloubené znalosti o struktuře liter. textu a o literárněvědných termínech - pracuje s intertextovými materiály, vyhodnocuje je a porovnává	
Interpretace textů krásné literatury, odborných i publicistických - interpretace úryvků děl - interpretace souvislé mimočítankové četby - odborné a publicistické texty	- student formuluje dojmy z četby, postihne smysl textu - tvorivě pracuje s vlastní knihou i se zadanými texty, specifikuje jednotky vyprávění - objasní rozdíly mezi reálným a fikčním světem	Využití znalostí z učiva předmětu dějepis Při společných interpretacích je realizováno průřezové téma Osobnostní výchova
Literární historie - středověká evropská literatura - česká literatura středověku - renesance a humanismus v evropské literatuře - renesance a humanismus v Čechách - baroko v evropské literatuře - baroko v české literatuře - klasicismus, osvícenství a preromantismus v evropské literatuře	- student při práci se společnou mimočítankovou četbou vystihne podstatné rysy základních period vývoje české i světové literatury - získané informace ověřuje v literárněhistorických pramenech - tvorivě využívá informací z odborné literatury a dalších zdrojů	Písemnictví starověku a raného středověku realizováno v dílně Písemnictví starověkých kultur
• Mládež a kultura	Student hodnotí divadelní nebo filmové představení	Výuka se realizuje i mimo budovu školy
• Literární exkurze	Student tvorivě využívá získané schopnosti a dovednosti v produktivních činnostech	Výuka se realizuje mimo budovu školy; exkurze je součástí hodnocení v tomto předmětu

S E X T A		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Základy literární vědy - vývoj literární kritiky (od K.H.B. k Šaldovi) - poetika (tropy a figury; rytmus, rým; zvukové prostředky poezie; monolog, dialog; autorská řeč) - žánry založené na mezitextovém navazování (komično)	- student na konkrétních textech popíše specifické prostředky jazyka uměleckých textů - rozlišuje základní kategorie komična	
Interpretace textů krásné literatury, odborných i publicistických - interpretace úryvků děl - interpretace souvislé mimočítankové četby - odborné a publicistické texty	- student formuluje dojmy z četby, postihne smysl textu - tvorivě pracuje s vlastní knihou i se zadanými texty, specifikuje jednotky vyprávění - objasní rozdíly mezi reálným a	Využití znalostí z učiva předmětu dějepis Při společných interpretacích je realizováno

I.2.B – Literatura

	<i>fikčním světem</i>	průřezové téma Osobnostní výchova
Literární historie • romantismus ve světové literatuře • národní obrození • realismus ve světové literatuře 19. století • česká literatura 2. poloviny 19. stol.	○ <i>student při práci se společnou mimočítankovou četbou vystihne podstatné rysy základních period vývoje české i světové literatury</i> ○ <i>získané informace ověřuje v literárněhistorických pramenech</i> ○ <i>tvořivě využívá informací z odborné literatury a dalších zdrojů</i>	
Mládež a kultura	○ <i>student interpretuje dramatické, filmové a televizní zpracování liter. děl</i>	
Literární exkurze	○ <i>student tvořivě využívá informací z odborné literatury a dalších zdrojů</i>	Exkurze je součástí hodnocení v tomto předmětu

S E P T I M A		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Literární teorie • volný verš; pásmo; konkrétní poezie • nevlastní přímá řeč, polopřímá řeč • jednotky vyprávění; postupy moderní prózy	○ <i>student popíše specifické prostředky básnického jazyka, rozpozná jazykové zvláštnosti literárního díla</i> ○ <i>rozliší umělecký text od neuměleckého</i> ○ <i>rozpozná typy promluv a vyprávěcí způsoby</i>	
Interpretace textů odborných i uměleckých; literární historie • směry začátku 20. st. • česká meziválečná poezie • básnická tvorba za okupace • světová próza 1. poloviny 20. st. • česká meziválečná próza • česká próza za okupace	○ <i>student při práci se společnou mimočítankovou četbou vystihne podstatné rysy základních period vývoje české i světové literatury</i> ○ <i>získané informace ověřuje v literárněhistorických pramenech</i> ○ <i>tvořivě využívá informací z odborné literatury a dalších zdrojů</i>	
Literární exkurze (Slovensko)	○ <i>student tvořivě využívá informací z odborné literatury a dalších zdrojů)</i>	Využití znalostí učiva z předmětů český jazyk a biologie; evaluace - v průběhu exkurze
Mládež a kultura	○ <i>student samostatně interpretuje dramatické, filmové a televizní zpracování literárních děl</i>	

O K T Á V A		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Předmaturitní systematizace učiva kvinty, sexty a septimy	○ <i>student periodizuje literaturu, porovnává jednotlivá období, literární směry a hnutí</i> ○ <i>posoudí tematický a výrazový přínos autorských osobností</i> ○ <i>vysvětlí specifickou vývoj české literatury, vyloží její postavení v kontextu literatury světové</i>	
Literární historie a teorie	○ <i>student pracuje se společnou</i>	Využití znalostí

I.2.B – Literatura

(literatura po r. 1945) - světová literatura 2. poloviny 20. st. - česká poezie od r. 1945 (schematismus, 60. léta, normalizace) - česká próza od r. 1945 (socialistický realismus, 60. léta, normalizace) - drama a divadlo - film (tzv. nová vlna) - ze současné literatury (od 90. let)	<i>mimočítankovou četbou</i> <i>charakterizuje výrazové prostředky, typické pro určité literární období</i> <i>tvořivě využívá informací z odborné literatury a dalších zdrojů)</i> <i>rozliší texty spadající do tzv. literatury vážné, středního proudu a braku</i> <i>objasní rozdíly mezi fikčním a reálným světem, prolínání reality do literárního textu</i> <i>odhalí možnou dezinterpretaci textu, vysvětlí důvody (i důsledky) různých interpretací téhož textu)</i>	z učiva předmětů hudební výchova a výtvarná výchova Při diskusích a společných interpretacích je realizováno PT Osobnostní výchova a PT Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Žijeme v Evropě)
Mládež a kultura	<i>student samostatně interpretuje dramatické, filmové a televizní zpracování literárních děl</i>	

Oddíl E – učební osnovy
I.3.B

RÉTORIKA

Charakteristika předmětu: RÉTORIKA ve vyšším stupni osmiletého studia

Obsah předmětu

Předmět rétorika vychází ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace RVP G. V předmětu rétorika získávají studenti vědomosti a dovednosti potřebné k osvojení si základů umění mluvit, tedy rétoriky. Studenti jsou vedeni k plnému uvědomování si funkce řečového ústrojí, k vědomému využívání svého předpokladu mluvit. S rozvojem techniky řeči se studenti učí výstižně formulovat své myšlenky, prožitky a pocity, prohlubují znalosti ze stylistiky o jasném, přehledném a srozumitelném vyjadřování. Na základě informací o přípravě řeči tvoří studenti samostatné projevy. Zároveň se učí analyzovat a kriticky posuzovat formální výstavbu i přednes projevů nejrozličnějších veřejných činitelů.

V rétorice je realizováno průřezové téma Mediální výchova, v jednotlivých hodinách jsou využívány znalosti učiva z oblastí Člověk a společnost, Informační a komunikační technologie a Člověk a svět práce.

Časové vymezení předmětu

	vyučovací hodina	cvičení
kvinta	1	X
sexta	X	X
septima	X	X
oktáva	X	X

Organizace výuky

Třída je na výuku rétoriky dělena na dvě skupiny.

Výchovné a vzdělávací strategie

Hlavním výchovným a vzdělávacím cílem předmětu rétorika je osvojení si základů umění mluvit, výstižně formulovat myšlenky a srozumitelně se vyjadřovat.

Kompetence k učení

- při mluvních cvičeních vedeme studenty ke kritickému přístupu k různým zdrojům informací
- vedeme studenty k evaluaci a autoevaluaci
- prostředkem k vyhledávání a třídění informací jsou samostatné projevy
- učíme studenty sebekontroly

I.3.B – Rétorika

Kompetence k řešení problémů

- zadávání mluvních cvičení formulujeme tak, aby studenty podněcovalo k přemýšlení o aktuálních problémech
- při řečnických cvičeních rozvíjíme schopnost studentů propojovat informace získané z jiných předmětů
- zadáváme studentům individuální úkoly

Kompetence komunikativní

- při mluvních cvičeních vedeme studenty k provádění základních myšlenkových operací
- výuka často probíhá formou dialogu a diskuse
- studenty vedeme k funkčnímu využívání nonverbální komunikace
- klademe důraz na jazykovou kulturu žáků
- příprava mluvních cvičení a projevů často probíhá ve spolupráci s internetem a knihovnou
- studenty učíme posuzovat i prezentovat veřejné projevy

Kompetence sociální a personální

- vedeme studenty k rozvoji komunikace
- volbou projevů podporujeme zájmovou orientaci studentů
- vedeme studenty k evaluaci a autoevaluaci
- učíme studenty rozpoznávat manipulaci slovem a bránit se proti ní

Kompetence občanské

- při skupinové práci učíme studenty respektovat názor druhého
- při společných rozborech mluvních cvičení a projevů podporujeme zodpovědnost studentů za sebe i své okolí
- studenty vedeme k osvojování si morálních kategorií a k zodpovědnosti za to, co vysloví

Kompetence pracovní

- studenty vedeme k exaktnosti ve vyjadřování, učí se volit výrazové prostředky podle prostředí
- při skupinové práci stanovujeme pravidla, která studenti respektují
- studenty učíme respektovat zadané termíny plnění úkolů
- vedeme studenty k důkladnosti a pečlivosti

Kompetence k podnikavosti

- učíme studenty uplatňování vlastní iniciativy a tvořivosti
- studenty vedeme ke kritickému hodnocení dosažených cílů
- učíme studenty korigovat činnost s ohledem na stanovený cíl
- studenty motivujeme k dosahování úspěchu
- vedeme je k dokončování zahájených aktivit
- studenty vedeme k poznání významu kvalitního projevu v osobním i profesním životě

I.3.B – Rétorika

Rozpracování vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu

K V I N T A		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Rétorika • stručná historie řečnictví • technika řeči • hlavní zásady výslovnosti českého jazyka • příprava řeči • druhy řečí • modulace souvislého projevu • vztah řečník – posluchač • řeč těla • tréma • analýza projevu zkušeného řečníka • tvorba souvislého projevu k různým společenským a pracovním příležitostem • improvizace projevu • oblečení řečníka • hlasová hygiena	○ <i>student má přehled o vývoji rétoriky</i> ○ <i>chápe význam ovládání umění mluvit</i> ○ <i>umí používat jazyk jako nástroj myšlení a vzájemného dorozumívání</i> ○ <i>ví, jaký význam pro tvoření řeči má dýchací ústrojí</i> ○ <i>má představu o fungování hlasivek, zná zásady hlasové hygieny</i> ○ <i>ví, jak správně tvořit jednotlivé hlásky, ovládá artikulační cvičení na hlásky problémové</i> ○ <i>zná hlavní zásady výslovnosti spisovného českého jazyka</i> ○ <i>využívá všech druhů modulace souvislého projevu – melodické, silové, kvalitativní, kvantitativní</i> ○ <i>využívá znalostí ze stylistiky k tvorbě samostatných projevů</i> ○ <i>ví, jak si řeč připravit – rozlišuje invenci, kompozici a závěr řeči</i> ○ <i>rozlišuje druhy řečí podle obsahu, dokáže sám připravit příležitostný projev</i> ○ <i>umí zhodnotit svůj projev i projevy ostatních, dokáže analyzovat chyby</i> ○ <i>chápe význam oblečení a vzhledu řečníka podle dané situace</i> ○ <i>umí využít osobnostních dispozic</i>	Realizováno PT Mediální výchova Studenti v hodinách využívají audio a video nahrávky k rozborům svých projevů i projevů zkušených řečníků Výstupem je samostatně vytvořený a veřejně přednesený projev

Oddíl E – učební osnovy
I.4.B

LITERÁRNÍ SEMINÁŘ

I.4.B – Literární seminář

Charakteristika předmětu: LITERÁRNÍ SEMINÁŘ ve vyšším stupni osmiletého studia

Obsah předmětu

Vzdělávací obsah volitelného předmětu literární seminář vychází z předmětu literatura. Těžiště náplně leží v práci s texty české i světové literatury a v kreativním psaní. Jde o předmět s výraznou estetickou funkcí.

Pozornost je zaměřena na detailní rozbor literárních textů, které se v hodinách předmětu literatura probírají jen okrajově, nebo jsou-li rozebírány jen úryvky těchto textů. Druhou širokou oblastí se stává vlastní četba studentů, současná česká i světová literární tvorba, návštěva divadelních představení, případně vlastní dramatizace zvolených textů. Třetí složku představuje tvorba vlastních textů, ať už jde o předem dané formy (např. sonet) nebo o tvůrčí psaní.

Poznatky z literární historie, literární kritiky a poetiky jsou důležitým prostředkem k pochopení struktury literárního díla, jeho geneze i recepce.

Vzhledem k tomu, že jde o volitelný předmět, je i jeho vzdělávací obsah určován zájmy studentů. Z nabídky témat, společných pro všechny ročníky, si skupina studentů volí tři nebo čtyři okruhy učiva.

Při výuce se využívají znalosti z učiva předmětů hudební výchova a výtvarná výchova.

Do vyučovacího předmětu jsou zařazena následující průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, dále Multikulturní výchova a Mediální výchova.

Časové vymezení předmětu

	vyučovací hodina	cvičení
kvinta	(1)	X
sexta	(1)	X
septima	(1)	X
oktáva	(1)	X

Organizace výuky

Výuka probíhá většinou ve třídách, výjimečně v terénu (např. návštěva filmového nebo divadelního představení). Lze zařadit i literární exkurzi (podle toho, jaká témata si studenti konkrétního ročníku zvolí).

Výchovné a vzdělávací strategie

Hlubší poznání děl i širší záběr světa literatury, vlastní tvůrčí literární činnost vedou k formování studentů jakožto kreativních osobností se silným estetickým cítěním.

I.4.B – Literární seminář

Kompetence k učení

- motivujeme studenty k dalšímu učení, rozšiřování si vědomostí a prohlubování dovedností
- vedeme je k hodnocení vlastní činnosti

Kompetence k řešení problémů

- umožňujeme studentům uplatnit jejich individuálních schopnosti tím, že společně určují témata seminářů
- rozvíjíme jejich fantazii a kreativitu, představivost v tvůrčích činnostech
- klademe důraz na analýzu přečtených textů a kritické posouzení jejich obsahu, na jejich porovnávání, zjištění shod a odlišností, na zobecnění poznatků

Kompetence komunikativní

- zařazujeme diskuse a projektovou výuku
- dbáme na jazykovou kulturu projevu studentů

Kompetence sociální a personální

- aktivity koncipujeme tak, aby studenti přijímali zodpovědnost za svou práci i práci ostatních
- uplatňujeme individuální přístup k talentovaným studentům
- pozitivním hodnocením vnášíme přátelskou atmosféru do procesu výuky
- posilujeme sebedůvěru studentů a jejich samostatný rozvoj

Kompetence občanské

- vedeme studenty k respektování intelektových, sociálních a etnických zvláštností spolužáků i spoluobčanů
 - vedeme je k tolerantnímu, ale zároveň i ke kritickému přístupu vůči názorům druhých
 - rozvíjíme u studentů projevování pozitivních postojů k uměleckým dílům
-

I.4.B – Literární seminář

Rozpracování vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu

K V I N T A, S E X T A, S E P T I M A, O K T Á V A		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Od Aristotela k současné literární teorii • texty z teorie literatury (např. „Filosofie básnické skladby“, kritika Tylova „Posledního Čecha“)	○ <i>student uplatňuje prohloubené znalosti o struktuře literárního textu a o literárněvědných termínech</i> ○ <i>identifikuje využití jednoho textu v textu jiném</i>	
Kapitoly z poetiky • tvorba vlastních textů podle zvolených pevných forem	○ <i>student tvořivě využívá informací z odborné literatury</i> ○ <i>prostřednictvím produktivních činností rozvíjí svůj individuální styl</i>	
Tvůrčí psaní	○ <i>student získané schopnosti a dovednosti tvořivě využívá v produktivních činnostech</i>	Realizováno PT Osobnostní a sociální výchova (Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti)
Významná díla světové poezie, prózy a dramatu 2. pol. 20. stol. • interpretace souvislé mimočítankové četby • méně známé osobnosti evropských a svět. literatur (úryvky z děl)	○ <i>student hodnotí funkci typů promluv a jejich účinek na čtenáře</i> ○ <i>postihne smysl textu, důvody (důsledky) různých interpretací téhož textu, účinek na čtenáře</i> ○ <i>pracuje s mediálním sdělením (dokument, seriál)</i>	Realizováno PT Mediální výchova (Mediální produkty)
Významná díla české poezie, prózy a dramatu z let 1945 –1990 • interpretace souvislé společné mimočítankové četby • interpretace ukázek z lit. děl	○ <i>student formuluje dojmy z četby, postihne smysl textu, pokud jde o vlastní knihu i zadané texty</i> ○ <i>na konkrétních příkladech popíše prostředky básnického jazyka</i>	
„Nová vlna“ českého filmu • osobnosti českého a slovenského filmu • rozbor zhlédnutých filmů	○ <i>student samostatně interpretuje filmová díla</i>	Výuka se uskuteční i mimo budovu školy
Osobnosti světového filmu 2. pol. 20. století • postavy a díla italské, švédské, americké, francouzské kinematografie • rozbor zhlédnutých filmů	○ <i>student postihne smysl textu, důvody (důsledky) různých interpretací téže látky, účinek na čtenáře; vysvětlí různé interpretace</i>	Realizováno PT Multikulturní výchova (Základní problémy sociokulturních rozdílů)
Současná světová a česká literatura • besedy o vlastní četbě • prezentace individuální četby • beseda s literátem (divadelníkem)	○ <i>student hodnotí funkci typů promluv a jejich účinek na čtenáře</i> ○ <i>postihne smysl textu, důvody (důsledky) různých interpretací téhož textu, jeho účinek na diváka</i>	Realizováno PT Osobnostní a sociální výchova (Sociální komunikace)
Literární exkurze (např. po stopách F. Kafky)	○ <i>student tvořivě využívá získané schopnosti a dovednosti v produktivních činnostech</i>	Výuka se uskuteční i mimo budovu školy
Kniha a její filmová adaptace • detailní porovnání filmové a literární podoby jednoho díla	○ <i>student samostatně interpretuje filmové nebo televizní zpracování literárních děl</i>	
Literární kuriozity • autoři a díla stojící mimo hlavní literární proud – v minulosti i dnes	○ <i>student rozliší texty literatury vážné a literárního braku; svůj názor argumentačně zdůvodní</i> ○ <i>pracuje s mediálním sdělením (dokument, seriál)</i>	Realizováno PT Mediální výchova (Mediální produkty)

Oddíl E – učební osnovy
I.5.A

DRAMATICKÁ VÝCHOVA

I.5.A – Dramatická výchova

Charakteristika předmětu: DRAMATICKÁ VÝCHOVA v nižším stupni osmiletého studia

Obsah předmětu

Dramatická výchova vychází ze stejnojmenného doplňujícího vzdělávacího oboru RVP pro základní vzdělávání, který je zaměřen na sociálně osobnostní rozvoj studentů a zároveň je specificky uměleckým předmětem. Formou fiktivních dramatických situací se student učí jednat a rozhodovat se v daných sociálních rolích, nahlížet na danou problematiku z různých perspektiv, uvědomovat si motivační a kauzální souvislost lidského jednání. Zároveň se učí dramatickým a inscenačním dovednostem, vstoupením do role a hrou v roli vyjádřit myšlenku, charakterizovat postavu atd. Student se seznamuje s kulturním dědictvím dramatické tvorby a učí se vnímat její hodnoty. V předmětu se celoročně realizují průřezová témata Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova. V předmětu studenti využívají znalostí a dovedností z ostatních předmětů, zejména českého jazyka a komunikace, literatury, dějepisu, hudební a výtvarné výchovy.

Časové vymezení předmětu

	vyučovací hodina	cvičení
prima	2	X
sekunda	X	X
tercie	X	X
kvarta	X	X

Organizace výuky

Vzhledem k charakteru předmětu a specifice forem práce probíhá výuka ve dvou dělených skupinách, pro každou skupinu jednou týdně v bloku dvou vyučovacích hodin bezprostředně navazujících za sebou. Třída je dělena tak, aby byl ve skupině zachován proporcionální poměr chlapců a dívek. Běžná učebna je pro potřeby výuky uspořádána tak, aby byl k dispozici dostatečně velký volný pracovní prostor bez nábytku, studenti se pro potřeby výuky převlékají do volných oděvů, umožňujících neomezený pohyb.

Výchovné a vzdělávací strategie

Dramatická výchova je zaměřena na sociálně osobnostní rozvoj studentů a zároveň na specificky umělecké cíle především v rovině percepce a porozumění dramatickému umění. Zároveň vybavuje studenty základními dovednostmi a

I.5.A – Dramatická výchova

poskytuje vědomostní, dovednostní a zkušenostní základnu pro případné další rozvíjení zájmu o tento druh umění.

Kompetence k učení

- umožňujeme studentům v rámci zadaných úkolů realizovat vlastní nápady, podporujeme jejich tvořivost a fantazii
- kultivujeme estetické vnímání studentů
- vedeme studenty k sebehodnocení, maximalizujeme jejich šanci prožít úspěch
- dbáme na to, aby si studenti osvojili odbornou terminologii
- zadáváme studentům úkoly formou komplexně/částečně definovaných dramatických situací, jejichž řešení předpokládá uplatnění informací z různých informačních zdrojů včetně vlastní žité zkušenosti
- při týmové práci a evaluaci výstupů podporujeme interpersonální učení
- podle schopností a dovedností zapojujeme studenty do soutěží
- podněcujeme jejich chuť a touhu veřejně vystupovat

Kompetence k řešení problémů

- zadávání úkolů formulujeme tak, aby podněcovalo k přemýšlení, rozvíjelo kreativitu, fantazii a originalitu studenta, úkoly jsou formulovány jako situace vyžadující jednání (rozhodnutí a jeho realizaci) a nemají předem definované správné řešení
- studenty vedeme k prozkoumávání a hodnocení důsledků a příčin zvolených rozhodnutí, hledají analogie se svým zkušenostním zázemím a se svými osobními životními strategiemi
- při týmové i individuální práci vedeme studenty k zodpovědnosti za průběh práce i konečný výsledek
- nabízíme studentům prostor pro sebereflexi, vyjádření názorů, postojů a estetických soudů

Kompetence komunikativní

- během výuky vytváříme komunikační situace, v kterých si studenti vyzkoušejí různé formy komunikace, a to jak v rolích, do kterých v rámci dramatické situace vědomě vstupují, tak v rolích sociálních mimo fiktivní dramatickou situaci při řešení společného problému, při reflexi, evaluaci i autoevaluaci
- učíme studenty pravidlům komunikace s jednotlivci, ve skupině, se spolužákem, s učitelem, s ostatními dospělými osobami
- umožňujeme studentům seznámit se s různými komunikačními strategiemi a vyzkoušet si je
- učíme studenty zákonitostem specificky divadelní komunikace
- vedeme studenty k percepci a osvojení si různých komunikačních kódů – verbální, neverbální, posturika, gestika, mimika, proxemika, haptika
- trváme na kultivaci verbálního projevu a osvojení základních konvencí komunikace
- vedeme studenty k otevřené komunikaci spojené s vědomím etických norem a lidské důstojnosti, umožňujeme studentům uplatňovat prvky asertivity a otevřené komunikace v rámci reflexí a problémových evaluačních diskuzí

I.5.A – Dramatická výchova

Kompetence sociální a personální

- rozvíjíme u studentů schopnost slovního sebehodnocení a hodnocení práce i chování druhých
- při společných diskusích a estetických soudech klademe důraz na respektování názoru druhých a schopnost přijmout cizí názor
- učíme studenty přijmout určitou roli ve skupině jak při běžné výuce, tak při simulaci konkrétní situace
- umožňujeme, aby si studenti vyzkoušeli spolupráci na řešení úkolu v různě velkém týmu, v zadaných dramatických situacích umožňujeme studentům vstupovat do různých sociálních rolí a zkusit si chování a jednání v jejich rámci

Kompetence občanské

- podněcujeme a rozvíjíme potřebu studentů setkávat se s dramatickým uměním jako s přirozenou součástí života
- prosazujeme a ukotvujeme tradiční hodnoty evropských kulturních tradic
- formou dramatických situací předkládáme studentům společenská témata s prvky sociálních, ekologických a etických dilemat, při jejichž řešení vedeme studenty k formulování jejich postojů, k zodpovědnému rozhodování a jednání a k uvědomění si důsledků jejich aktivity či pasivity
- pomáháme studentům zasazovat aktuální kulturní trendy do širších historických, filosofických a společenských souvislostí
- výuku doplňujeme o praktické exkurze, při návštěvách divadla vedeme studenty k respektování společenských norem

Kompetence pracovní

- vedeme studenty k vědomé časové strukturaci práce při přípravě individuálních/ kolektivních výstupů (sbírání nápadů, plánování, zkoušení)
 - vedeme studenty k patřičnému zacházení s pomůckami (rekvizity, kostýmy)
 - vedeme studenty k objektivnímu sebehodnocení a posouzení svých schopností a možností z hlediska budoucí profesní orientace
-

I.5.A – Dramatická výchova

Rozpracování vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu

P R I M A		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Psychosomatické dovednosti • práce s dechem • správné tvoření hlasu, artikulace • držení těla, neverbální projev • verbální, neverbální komunikace	○ <i>student vědomě pracuje s dechem, používá dechovou oporu a prodloužený výdech</i> ○ <i>dodržuje pravidla hlasové hygieny, podřizuje svůj projev pravidlům ortoepiky</i> ○ <i>vědomě zachází s tělem, zaujímá přirozený základní aktivní postoj (aktivní držení těla v sedě, v pohybu apod.), umí si navodit svalové uvolnění</i> ○ <i>používá různé kódy komunikace: stručně a srozumitelně verbálně vyjadřuje svou myšlenku, vyjadřuje základní emoce a situace zástupnou řečí (intonací), gestem, tělesným postojem</i>	Realizována PT Osobnostní a sociální výchova, Mediální výchova
Herní dovednosti • vstup do role • strukturace herní a jevištní situace	○ <i>student vstupuje do zadané role a vystupuje z ní s pomocí změny tělesného výrazu, s pomocí kostýmního znaku, rekvizity, atributu, jedná v roli a dodržuje charakteristiky dané postavy</i> ○ <i>rozvíjí, variuje a opakuje herní situace (samostatně, s partnerem, ve skupině), přijímá herní pravidla a tvořivě je rozvíjí</i> ○ <i>orientuje se v prostoru, především vzhledem k divákovi a ostatním spoluhráčům, účelně využívá mizanscény a případné dekorace</i> ○ <i>orientuje se v herní situaci, aktivně reaguje na spoluhráče a účelně podporuje jejich hru, pomáhá strukturovat situaci co do přehlednosti vizuální i akustické</i> ○ <i>připravuje a realizuje samostatný nebo kolektivní výstup srozumitelný pro diváky</i>	
Sociálně komunikační dovednosti • komunikace v běžných životních situacích, v herních situacích a v situacích skupinové inscenační tvorby • prezentace • reflexe a hodnocení • spolupráce, organizace tvůrčí a skupinové práce	○ <i>student vyjadřuje svůj postoj, názor, vnímá postoje a názory druhých, vyjadřuje postoje a názory skupiny, kterou zastupuje</i> ○ <i>používá přiměřené komunikační kódy v rámci zadané herní situace</i> ○ <i>zahajuje, vede a ukončuje rozhovor v zadané sociální situaci, vede monolog formou „zveřejněné vnitřní řeči“</i> ○ <i>vytváří dramatickou postavu s využitím daného literárního textu (scénáře)</i> ○ <i>řídí a podporuje komunikaci v rámci skupiny během inscenační tvorby</i>	Realizována PT Osobnostní a sociální výchova, Mediální výchova, Výchova demokratického občana

I.5.A – Dramatická výchova

	○ <i>samostatně nebo ve skupině vystupuje před diváky s řešením zadaného úkolu – formou verbální prezentace mimo rolí – nebo výstupem v roli s využitím některé z konvencí dramatického oboru (živý obraz, pantomima, monolog...)</i> ○ <i>samostatně reflektuje svou činnost, pocity během hry, hodnotí práci svou, své skupiny i ostatních – všeobecně i podle vybraných kritérií, dokáže stručně vystihnout klady, zápory a možnosti dalšího rozpracování</i> ○ <i>aktivně se účastní společné práce (plánování, přípravy, zkoušení, hry) v různě velkých skupinách (celá skupina), přispívá svými nápady, podílí se na kolektivních rozhodnutích, akceptuje je a dodržuje dohodnutá/daná pravidla, přijímá a plní své úkoly, přijímá zodpovědnost za společnou tvorbu a prezentaci jejího výsledku</i>	
Náměty a témata v dramatických situacích • nalézání a vyjadřování témat	○ <i>student interpretuje danou dramatickou situaci, nachází analogie z osobní zkušenosti</i> ○ <i>dokáže přiměřeným způsobem námět zpracovat (např. převést z literární podoby do dramatického jednání) a vyjádřit téma předlohy</i> ○ <i>prozkoumává témata z více úhlů pohledu a pojmenovává hlavní téma a konflikt; uvědomuje si analogie mezi fiktivní situací a realitou</i>	Realizována PT Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Enviromentální výchova, Mediální výchova Využití znalostí učiva předmětů český jazyk a komunikace, kořeny evropské kultury
Práce na postavě • charakter • motivace • vztahy	○ <i>student pojmenovává charakterové vlastnosti postavy a jejich konkrétní projevy pojmenuje i dramaticky vyjádří</i> ○ <i>popíše motivaci (důvod/příčinu) jednání postavy a v roli podřizuje své jednání této motivaci</i> ○ <i>pojmenovává vztahy vybrané postavy k ostatním a pomocí zvoleného komunikačního kódu je vyjadřuje (intonace, posturika)</i>	Realizováno PT Osobnostní a sociální výchova
Konflikt jako základ dramatické situace • řešení konfliktu jednáním postav	○ <i>student navrhuje řešení předloženého konfliktu</i> ○ <i>vstupuje do role jedné z postav zúčastněných v konfliktu a svým jednáním situaci řeší</i> ○ <i>navrhuje, hrou v roli zrealizuje jiné řešení předloženého konfliktu</i>	Realizováno PT Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana

I.5.A – Dramatická výchova

Dramatická situace, příběh • řazení situací v časové a příčinné následnosti • dramatizace literární předlohy	○ <i>student samostatně nebo ve skupině inscenuje událost, která předcházela nebo následovala nastolené dramatické situaci – s dodržením adekvátních časových posunů a změny věku postav</i> ○ <i>ve skupině realizuje dramatizaci jednoduchého literárního textu (pohádka, pověst, legenda) nebo její části a zachová její žánr a poetiku</i>	Využívá znalostí učiva předmětu český jazyk a komunikace Průnik s učivem dílny Antické mýty
Inscenační tvorba • dramaturgie, režie, herecká práce • scénografie • scénická hudba a zvuk	○ <i>student vysvětlí uvedené pojmy</i> ○ <i>režijně připraví drobný výstup s malou skupinou hráčů</i> ○ <i>rozlišuje a účelně využívá kostým, kostýmní znak, rekvizitu, atribut, dekoraci</i> ○ <i>vytváří zvukový plán k vybranému výstupu za pomoci Orffova instrumentáře a dalších prostředků</i>	Využití znalostí učiva předmětů výtvarná výchova, hudební výchova
Recepce a reflexe dramatického umění • základní stavební prvky dramatu • základní dramatické žánry • základní divadelní druhy • současná dramatická umění a média	○ <i>student rozpoznává ve vlastní dramatické práci i v dramatickém díle základní prvky dramatu: situace, postava, konflikt, téma, vrchol, gradace</i> ○ <i>pozná základní divadelní druhy a dramatické žánry a jejich hlavní znaky (komedie, tragédie, drama; činohra, loutkové divadlo, opera, opereta, muzikál, balet, pantomima)</i> ○ <i>kriticky hodnotí dramatická díla i současnou mediální tvorbu (divadelní, filmová, televizní, rozhlasová a multimediální tvorba)</i>	Využití znalostí učiva předmětu literatura

Oddíl E – učební osnovy
I.6.B

CVIČENÍ Z ČESKÉHO JAZYKA

I.6.B – Cvičení z českého jazyka

Charakteristika předmětu: CVIČENÍ Z ČESKÉHO JAZYKA ve vyšším stupni osmiletého studia

Obsah předmětu

Vzdělávací obsah volitelného předmětu cvičení z českého jazyka vychází z předmětu český jazyk a komunikace. Cvičení z českého jazyka slouží k upevnění a prohloubení znalostí a dovedností z české mluvnice, jež studenti získali v průběhu studia na nižším gymnáziu, resp. v 6. až 9. třídě ZŠ. Předmět cvičení z českého jazyka je svým zaměřením určen především studentům, kteří potřebují větší jazykovou podporu. Konkrétní náplň předmětu je tedy ovlivňována a uzpůsobována aktuálními potřebami studentů tak, aby dosáhli pokroku v oblastech, v nichž se potřebují zlepšit.

Časové vymezení předmětu

	vyučovací hodina	cvičení
kvinta	(1)	X
sexta	X	X
septima	X	X
oktáva	X	X

Organizace výuky

Výuka probíhá ve třídách, výjimečně v terénu.

Výchovné a vzdělávací strategie

Hlavní náplní předmětu cvičení z českého jazyka je soustavné a systematické upevňování a prohlubování vybraných poznatků z české gramatiky.

Kompetence k učení

- vedeme studenty k evaluaci a autoevaluaci
- vedeme studenty k mapování individuálního pokroku každého z nich
- motivujeme studenty k průběžnému (samostatnému) procvičování jazykových jevů

Kompetence k řešení problémů

- vedeme studenty k analýze vlastních i cizích textů
- vedeme studenty k individuálnímu plánování jazykových strategií (cvičení, analýzy, vlastní tvorba, aplikace v praxi) podle aktuální dosažené úrovně jazykových znalostí a dovedností

I.6.B – Cvičení z českého jazyka

- zadáváme studentům individuální úkoly

Kompetence komunikativní

- klademe důraz na jazykovou kulturu studentů
- vedeme studenty k tomu, aby získané jazykové poznatky uplatňovali ve své komunikační praxi

Kompetence sociální a personální

- posilujeme sebedůvěru studentů a jejich samostatný rozvoj
- uplatňujeme individuální přístup podle aktuálních dosažených jazykových dovedností studentů, ale i podle jejich individuálních možností (bereme zřetel na studenty s SPU – zejména dysgrafie, dysortografie)
- využíváme kooperativní učení pro efektivnější porozumění vybraným jazykovým jevům

Kompetence občanské

- vedeme studenty k vzájemné toleranci a respektu zejména při kooperativních činnostech
- vedeme studenty k uvědomění, že se svým jazykovým projevem podílejí na celkové kultuře prostředí, v němž žijí

Kompetence k podnikavosti

- podporujeme u studentů samostatnou aktivitu

I.6.B – Cvičení z českého jazyka

Rozpracování vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu

K V I N T A		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
• pravopis lexikální, morfologický a syntaktický • deklinace jmen (těžší a nepravidelné tvary jmen obecných, vlastních, přejatých a cizích) • konjugace (morfologie sloves – slovesné třídy, příčestí minulé a trpné, způsob podmiňovací a rozkazovací, přechodníky) • syntax (nepravidelnosti větné stavby, pořádek slov ve větě, interpunkce v souvětí a větě jednoduché)	- o <i>student si upevňuje a prohlubuje pravopisné poznatky z nižšího G</i> - o <i>student si upevňuje dosavadní poznatky z morfologie jmen a sloves, seznamuje se s těžšími tvary, aplikuje je při tvorbě vlastních textů, rozpoznává je v běžných textech</i> - o <i>student se učí rozpoznávat syntaktické nedostatky ve svých i cizích textech, prohlubuje si dosavadní poznatky zejména v interpunkci</i>	<i>Práce s PČP a SSČ</i> <i>Práce s českými mluvnicemi</i>

Oddíl E – učební osnovy
I.7.B

ČTENÁŘSKÁ GRAMOTNOST

I.7.B – Čtenářská gramotnost

Charakteristika předmětu: ČTENÁŘSKÁ GRAMOTNOST

Obsah předmětu

Vzdělávací obsah volitelného předmětu čtenářská gramotnost vychází z předmětu literatura a soustředí se zásadním způsobem na práci s vlastní četbou studentů. Poznatky z literární historie, teorie a literární kritiky jsou důležitým prostředkem k pochopení struktury literárního díla, jeho geneze i recepce. Těžiště náplně spočívá v interpretaci textů české i světové literatury a v kreativním psaní. Jde o předmět, jenž má upevnit a ideálně prohloubit pročtenářský postoj studentů. Jeho smyslem je umožnit aktivní čtenářský zážitek přímo ve výuce s následným sdílením a zpracováním čtenářských dojmů a zkušeností. Vzhledem k tomu, že jde o volitelný předmět, je i jeho vzdělávací obsah určován zájmy studentů.

Do vyučovacího předmětu je zařazeno následující průřezové téma: Osobnostní a sociální výchova.

Časové vymezení předmětu

	vyučovací hodina	cvičení
kvinta	(1)	X
sexta	(1)	X
septima	X	X
oktáva	X	X

Organizace výuky

Výuka probíhá ve třídách, výjimečně v terénu.

Výchovné a vzdělávací strategie

Hlavní náplní předmětu čtenářská gramotnost je soustavné a systematické upevňování čtenářského chování a prohlubování porozumění textu skrze vlastní četbu a kreativní psaní.

Kompetence k učení

- vedeme studenty k evaluaci a autoevaluaci
- vedeme studenty k mapování individuálního pokroku každého z nich

Kompetence k řešení problémů

- umožňujeme studentům uplatnit jejich individuálních schopnosti tím, že sami určují, s jakým dílem budou pracovat

I.7.B – Čtenářská gramotnost

- klademe důraz na analýzu přečtených textů a kritické posouzení jejich obsahu, na jejich porovnávání, zjištění shod a odlišností, na zobecnění poznatků

Kompetence komunikativní

- klademe důraz na jazykovou kulturu studentů
- zařazujeme diskuse

Kompetence sociální a personální

- posilujeme sebedůvěru studentů a jejich samostatný rozvoj
- uplatňujeme individuální přístup podle aktuálních dosažených čtenářských dovedností studentů
- posilujeme sebedůvěru studentů a jejich samostatný rozvoj

Kompetence občanské

- vedeme studenty k respektování intelektových, sociálních a etnických zvláštností spolužáků i spoluobčanů
- vedeme je k tolerantnímu, ale zároveň i ke kritickému přístupu vůči názorům druhých
- rozvíjíme u studentů projevování pozitivních postojů k uměleckým dílům

I.7.B – Čtenářská gramotnost

Rozpracování vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu

K V I N T A		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Světová a česká literatura dle volby studentů • samostatné čtení a sdílení ve skupině • besedy o vlastní četbě • prezentace individuální četby Porozumění textu • čtenářské strategie Ustálené prvky • význam slov a jejich spojení • kompozice textu • pásmo vypravěče – pásmo postav • vizuální prvky v textu Porozumění v kontextech • sociálně kulturní kontext • intertextovost • adresát • autorský záměr Čtenářské chování a čtenářská odezva	○ <i>student interpretuje a hodnotí estetickou funkci vybraného díla, analyzuje žánr, formu a téma díla, reflektuje jeho účinek na čtenáře, postihne smysl textu, promýšlí autorský záměr</i> ○ <i>uplatňuje zažité čtenářské strategie při interpretaci textu, používá je při ústním i písemném zpracování textu i při tvorbě autorských textů</i> ○ <i>uplatňuje znalosti z literární teorie pro zdařilou interpretaci textu, správně užívá příslušné literární pojmy</i> ○ <i>propojuje aktuální text s jinými díly, odhaluje autorský záměr a reflektuje proměnu adresáta v čase/době</i> ○ <i>si rozšiřuje svůj čtenářský rozhled, navyšuje počet přečtených stran/knih, usiluje o pravidelnou domácí četbu, vede si průběžně čtenářský deník</i>	Realizováno PT Osobnostní a sociální výchova (Sociální komunikace)